

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14Cob/199/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5113211622
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Nemravová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5113211622.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v právnej veci žalobcu: CD Constulting s.r.o., so sídlom Politických vëzňü 1272/21, Nové Mësto, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705, právne zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Gr?sslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: H. E., bytom T. XXX, XXX XX T., v konaní o zaplatenie sumy 1.200,13 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 8C/236/2013-41 zo dňa 27.03.2014, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 8C/236/2013-41 zo dňa 27.03.2014 z r u š u j e a v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu v celom rozsahu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení napadnutého rozsudku okresný súd uviedol, že žalobou sa žalobca domáhal podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, vydania rozsudku, ktorým by súd zaviazal žalovaného na zaplatenie istiny 1.200,13 Eur, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne z istiny 1.200,13 Eur od 01.06.2010 do zaplatenia, úroku 6 % ročne zo sumy 1.200,13 Eur od 06.09.2010 do zaplatenia, na zaplatenie zmenkovej odmeny 4,- Eurá a na náhradu trov konania. Žalobca uviedol, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky vystavenej žalovaným dňa 18.12.2009, indosovaná zmenka je vistazmenkou, opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Indosant predložil zmenku na zaplatenie, vystaviteľ doposiaľ nezaplatil nič.

Okresný súd vyzval žalobcu tlačivom B na doplnenie návrhu na uplatnenie pohľadávky v časti uvedenia skutkových okolností vystavenia zmenky na žalovanú istinu, právneho titulu a skutkových okolností vzniku záväzku žalovaného zabezpečeného vystavenou zmenkou, na špecifikáciu zmenkovej istiny a na odôvodnenie počiatku uplatneného zmenkového úroku. Žalobca bol tiež okresným súdom vyzvaný na predloženie listinných dôkazov preukazujúcich jeho tvrdenia. Na túto výzvu žalobca reagoval podaním svojho právneho zástupcu doručeným okresnému súdu dňa 22.10.2013, kde uviedol, že okresnému súdu poskytol dostatočne jasné a primerané informácie o uplatnenej pohľadávke, ktorá je založená na zmenkových nárokoch vyplývajúcich z platnej zmenky. Žalobca uplatňuje majetkové právo zo zmenky a nie z pohľadávky. Žalobca disponuje len indosovanou zmenkou a nemá k dispozícii iné údaje alebo listiny, ktoré okresný súd vyžadoval.

Okresný súd mal preukázané, že zmenka bola vystavená v Liptovskom Mikuláši dňa 18.12.2009 vystaviteľom H. E., ktorý sa zaviazal za zmenku pri jej predložení na rad Pohotovosť s.r.o., Bratislava, zaplatiť sumu 1.200,13 Eur a zmenkový úrok 0,25 % denne od 01. júna 2010. Zmenka je splatná bez protestu, na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia. V pravom hornom rohu je zmenka opatrená údajom o čísle zmluvy 501100002. Okresný súd ďalej z pripojeného spisu Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp.zn. 10Er/462/2011 zistil, že zmenka bola vystavená na zabezpečenie úveru poskytnutého

veriteľom Pohotovosť, s.r.o., Bratislava, žalovanému vo výške 500,- Eur s poplatkom 484,- Eur (dlžník mal celkovo vrátiť 984,- Eur) na základe úverovej zmluvy č. 501100002, uzavretej dňa 18.12.2009.

Okresný súd s odkazom na ustanovenia Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, s odkazom na ustanovenia Smernice 2008/48/EHS o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, Smernice 2005/29/ES o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu a podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, Zákona zmenkového a šekového a Zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, žalobu žalobcu zamietol. Ako dôvod zamietnutia okresný súd uviedol, že žalobca napriek výzve okresného súdu návrh na uplatnenie pohľadávky nedoplnil a neopravil nielen v rámci určenej lehoty, ale ani doteraz, tak ako ho na to okresný súd vyzval. Podľa rozhodnutia Súdneho dvora EÚ C-76/10 vo veci Pohotovosť s.r.o. má vnútroštátny súd v každom štádiu konania vrátane výkonu rozhodnutia povinnosť aj bez návrhu posúdiť nekalé povahy sankcií obsiahnutých v zmluve o úvere, ak má k tomuto účelu k dispozícii nevyhnutné informácie o právnom a skutkovom stave. Okresný súd vo veci aplikoval spotrebiteľské právo a vyzval žalobcu na doplnenie návrhu a predloženie listinných dôkazov. Z pripojeného exekučného spisu mal okresný súd preukázané, že zmenka, ktorá bola priložená k návrhu na začatie konania, bola vystavená na zabezpečenie spotrebiteľského úveru poskytnutého veriteľom Pohotovosť s.r.o., Bratislava, pri výkone jeho podnikateľskej činnosti, a to dlžníkovi - nepodnikajúcej fyzickej osobe H. E.. Výška úveru bola stanovená na 500,- Eur s poplatkom 484,- Eur. Podľa § 25 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch sa na zabezpečenie nárokov veriteľa zo spotrebiteľského úveru zmenkou alebo šekom do 31. decembra 2010 vzťahujú ustanovenia doterajších predpisov, teda § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Táto právna úprava zakazuje splnenie dlhu od spotrebiteľa zmenkou alebo šekom v súvislosti s poskytnutím úveru. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru, čo v súdenom prípade predstavuje 30 % z istiny 500,- Eur poskytnutého úveru, teda 150,- Eur. Žalobca však uplatňuje právo na zaplatenie sumy 1.200,13 Eur istiny, čo znamenalo podľa citovaného zákonného ustanovenia pre veriteľa zákaz zmenku prijať a povinnosť kedykoľvek ju na požiadanie dlžníkovi vydať, pričom táto povinnosť platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky. Ohľadom zmenky ako cenného papiera treba podľa okresného súdu rozlišovať neplatnosť zmenky pre nesplnenie podmienok (podstatné náležitosti) podľa zák. č. 191/1950 Zb., od neplatnosti dojednania o vystavení a vyplnení zmenky za účelom zabezpečenia pohľadávky zo spotrebiteľských právnych vzťahov pre rozpor s ustanoveniami zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalobca na výzvu okresného súdu relevantným spôsobom nereagoval, a preto okresný súd musel návrh zamietnuť, pričom o tomto procesnom dôsledku bol žalobca poučený. O trovách prvostupňového konania rozhodol okresný súd podľa § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 OSP.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z dôvodu, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 OSP tým, že sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, a z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca uviedol, že nie je možné súhlasiť s postupom okresného súdu, ktorý vyzýval žalobcu na doplnenie či opravu návrhu, ktorá pre prejednanú vec nebola relevantnou, a splnením takejto výzvy podmieňoval ďalší postup v konaní. Ak z dôvodu nedoplnenia návrhu došlo k zamietnutiu návrhu, ide o odňatie možnosti konať pred súdom. Žalobca nemá vedomosť o iných vzťahoch medzi pôvodným vlastníkom zmenky a vystaviteľom zmenky. Žalobca je vlastníkom cenného papiera, ktorý nadobudol na základe indosamentu, a žiadne iné informácie či dokumenty k zmenke nemá a podľa právneho poriadku ich ani nepotrebuje mať na to, aby mohol práva s týmto cenným papierom spojené uplatňovať. V súlade s konštantnou judikatúrou českých a slovenských súdov je zmenka samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy a nie je možné ju spájať či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Okresný súd sa aplikáciou ustanovení o zmenke upravených v zák. č. 191/1950 Zb. vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu. Žalobca v konaní uplatnil nárok výlučne zo zmenky a nie z iného záväzkovo-právneho vzťahu. Okresný súd však posudzoval a rozhodol vec, akoby išlo o bežný zmluvný záväzok, čo predstavuje nesprávne právne posúdenie. Žalobca zásadne nesúhlasil s tým, že súd je v tomto konaní oprávnený z úradnej povinnosti skúmať, či ide o spotrebiteľský vzťah. Právny poriadok neumožňuje súdu preskúmať prejednanú vec z hľadiska zmluvných vzťahov, ktoré s danou vecou nesúvisia. Žalobca skutočnosti o existencii iného vzťahu medzi pôvodným majiteľom

zmenky a žalovaným vôbec netvrdil, a teda nebol nositeľom dôkazného bremena. Okresný súd si sám vytvoril pochybnosť o tom, že by medzi predchádzajúcim majiteľom zmenky, ktorý nie je účastníkom tohto konania, a žalovaným mohol existovať iný záväzkový vzťah, než aký je predmetom tohto súdneho konania. Okresný súd teda vykonštruoval tvrdenie, ktoré žiadal, aby žalobca preukázal. Súd môže v sporovom konaní rozhodnutie zakladať len na takých tvrdeniach, ktoré sú produkované účastníkmi konania, a nie na tvrdeniach, ktorých pôvod súd nachádza v iných konaniach a tieto nie sú výsledkom dokazovania. Okresný súd ignoroval § 17 zákona zmenkového a šekového, podľa ktorého ten, kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný vo všeobecnosti nie je oprávnený vznášať tzv. kauzálne námietky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporovom konaní nemôže robiť žalovaný, tým menej tak môže robiť sám súd. Za určitých okolností je možné uplatňovať kauzálne námietky voči žalobcovi, avšak námietka musí byť vznesená zo strany žalovaného a žalovaný v tejto situácii nesie dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Nie je prípustné, aby túto úlohu a iniciatívu na seba proti vôli žalovaného prevzal súd. Žalobca v tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5Obo 3/2008 podľa ktorého pri kauzálnych námietkach nie je možné prenesenie dôkazného bremena z odporcu (povinného) na navrhovateľa (oprávneného). Ak žalovaný nevzniesol námietky voči zmenke, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej nariadením. Samotný súd nie je legitimizovaný na to, aby postupom podľa § 120 ods. 1 veta prvá OSP vznášal námietky voči zmenke za žalovaného. Žalovaný sa žiadnej obrany nedovoľoval a uplatnenú pohľadávku nerozporoval. Okresný súd nevykonal žiadne dokazovanie v prospech uplatnenej pohľadávky, čím neobjektívne podporil žalovaného v tomto konaní. Okresný súd síce poukázal na predpisy Európskeho i vnútroštátneho spotrebiteľského práva, avšak zo žiadneho z citovaných ustanovení právnych predpisov nevyplýva odôvodnenosť nesúhlasu okresného súdu s názorom žalobcu o tom, že významnou pre konanie je výlučne zmenka. Okresný súd vykonal dokazovanie okrem iného oboznámením úverovej zmluvy, exekučného spisu a ďalšími listinnými dôkazmi, avšak žalobca ani žalovaný dokazovanie takýmito listinnými dôkazmi nenavrhl. Dokazovanie je pritom v sporovom konaní ovládané prejednacou zásadou, čo znamená, že súd vychádza len zo skutočností tvrdných účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Žalobca predložil ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorá spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zákonom zmenkovým a šekovým. Ust. § 120 ods. 1 OSP síce umožňuje, aby súd v sporovom konaní vykonal aj iné dôkazy, ako navrhnuté účastníkmi, avšak tento postup je možné využiť len výnimočne, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci a ak nevykonanie nejakého dôkazu môže byť príčinou toho, že súd vo veci nemôže rozhodnúť. V danej veci však okresný súd mal a mohol rozhodnúť o práve len z predloženej zmenky. Okresný súd svoj postup ohľadom ďalšieho dokazovania vôbec nezdôvodnil a z vykonaného dokazovania vyvodil záver o postavení žalovaného ako spotrebiteľa. Žalovaný sa však takejto obrany nijakým spôsobom nedovoľoval, pohľadávku nerozporoval a svojím konaním ju prakticky uznal. Správanie okresného súdu je v právnom štáte neprijateľné a predstavuje výrazný zásah do práva na spravodlivý súdny proces, ktoré je garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Okresný súd vychádzal z podľa neho nesporných skutočností, že žalovaný so spoločnosťou Pohotovosť s.r.o., uzatvoril zmluvu o úvere a že zmenka je zabezpečovacou zmenkou a tiež z tvrdenia, že žalovaný zmluvu o úvere uzatvoril ako spotrebiteľ. Tieto údajne nesporné skutočnosti však neboli tvrdením ani jedného z účastníkov konania. Účastníci sa k týmto skutočnostiam nikdy nevyjadrili, a preto neexistuje spôsob, akým by okresný súd mohol dospieť k záveru o ich nespornosti. Ak na týchto údajne nesporných skutočnostiach okresný súd založil svoje meritórne rozhodnutie, je toto rozhodnutie poskytnuté vadou, ktorá má za následok jeho nesprávnosť. Žalobca v odvolaní spochybnil tiež odkaz na rozhodnutie nemeckého súdu z roku 1965 a záver prvostupňového súdu ohľadom neprimerane vysokého príslušenstva pohľadávky v podobe zmenkového úroku 0,25 % denne. Žalobca poukázal na uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 10Co/79/2013, ktoré bolo vydané v skutkovo a právne zhodnej veci žalobcu, v zmysle ktorého sa v prejednávanej veci nejedná o prípad uplatňovania pohľadávky zjavne neopodstatnenej ani o podanie zjavne neprípustného návrhu. Krajský súd v Prešove tiež dospel k záveru, že pokiaľ neboli uplatnené námietky zo strany žalovaného ako dlžníka, neexistuje dôvod, na základe ktorého by súd mohol opodstatnene vykonať dokazovanie týkajúce sa obsahu kauzálnej zmluvy predchádzajúcej vystaveniu zmenky. Obdobným spôsobom rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp.zn. 43CoZm/10/2013, pričom konštatoval, že okresný súd nebol oprávnený vyzývať žalobcu na preukázanie iných dôkazov, dokumentov a ani na uvedenie doplňujúcich informácií. Žalobca konštatoval, že okresný súd zmaril konanie ako také porušením

Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, keď vôbec neumožnil viesť kontradiktórny spor. Žalobca žiadal napadnutý rozsudok okresného súdu zmeniť a uplatnenej pohľadávke žalobcu v celom rozsahu vyhovieť a priznať náhradu trov konania.

Žalovaný sa k podanému odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) prejednal vec v medziach § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a rozsudok okresného súdu zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. f), h) OSP a podľa § 221 ods. 2 OSP vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Krajský súd sa pri posudzovaní dôvodnosti žalobcom podaného odvolania oboznámil s obsahom spisového materiálu. Z tohto zistil, že žalobca uplatnil nárok na zaplatenie pohľadávky vyplývajúcej zo zmenky vystavenej žalovaným, a to postupom podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „Nariadenie“). Žalobca v tomto návrhu opísal rozhodujúce skutočnosti ohľadom vzniku zmenkovej pohľadávky voči žalovanému a predložil originál zmenky, na základe ktorej uplatňuje právo. V súvislosti s posudzovaním postupu okresného súdu považuje krajský súd za potrebné citovať príslušné ustanovenia Nariadenia a s ohľadom na charakter uplatneného nároku tiež príslušné ustanovenia zákona č. 191/1950 Zb., Zákon zmenkový a šekový.

Podľa čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a rady ES č. 861/2007 z 11.07.2007 o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „Nariadenie“), navrhovateľ začne európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu vyplnením vzorového tlačiva A, ako je uvedené v prílohe I, a jeho podaním na príslušný súd alebo tribunál osobne, poštou alebo akýmkoľvek iným komunikačným prostriedkom, ako je fax alebo elektronická pošta, ktorý je prijateľný pre členský štát, v ktorom sa konanie začína. Tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky obsahuje opis dôkazov, ktoré podporujú pohľadávku, a prípadne sa k nemu pripoja akékoľvek príslušné podporné dokumenty.

Podľa čl. 4 ods. 4 Nariadenia Ak sa súd alebo tribunál domnieva, že informácie, ktoré poskytol navrhovateľ, nie sú dostatočne jasné alebo primerané, alebo ak tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky nie je správne vyplnené, a pokiaľ sa pohľadávka nezdá byť zjavne neopodstatnená alebo návrh neprípustný, dá navrhovateľovi možnosť tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky doplniť alebo opraviť, alebo predložiť týmto orgánom určené doplňujúce informácie alebo dokumenty, alebo vziať pohľadávku späť, a to v lehote určenej týmto orgánom. Na tento účel súd alebo tribunál použije vzorové tlačivo B, ako je uvedené v prílohe II. Ak sa pohľadávka zdá zjavne neopodstatnená alebo návrh neprípustný alebo ak navrhovateľ tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky nedoplnil alebo neopravil v rámci určenej lehoty, návrh sa zamietne.

Podľa čl. 5 ods. 1 Nariadenia, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiadajú niektorá zo strán. Súd alebo tribunál môže takúto žiadosť odmietnuť, ak sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti prípadu ústne pojednávanie zjavne nie je potrebné pre spravodlivé vedenie konania. Dôvody odmietnutia sa uvedú písomne. Iba proti rozhodnutiu súdu alebo tribunálu o odmietnutí takejto žiadosti nemožno samostatne podať opravný prostriedok.

Podľa čl. 5 ods. 2 Nariadenia po doručení správne vyplneného tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky súd alebo tribunál vyplní časť I vzorového tlačiva C na odpoveď, ako je uvedené v prílohe III. Kópia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a v prípade potreby podporných dokumentov spolu s vyplneným tlačivom na odpoveď sa doručí odporcovi v súlade s článkom 13. Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia správne vyplneného tlačiva na uplatnenie pohľadávky.

Podľa čl. 5 ods. 3 Nariadenia odporca odpovie do 30 dní po doručení tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a tlačiva na odpoveď tak, že vyplní časť II vzorového tlačiva C na odpoveď, pričom v prípade potreby poskytne všetky príslušné podporné dokumenty, a zašle ho späť súdu alebo tribunálu, alebo akýmkoľvek iným vhodným spôsobom, pri ktorom nepoužije tlačivo na odpoveď.

Podľa čl. 5 ods. 6 Nariadenia akákoľvek protipohľadávka, ktorá sa má podať na vzorovom tlačive A, a akékoľvek príslušné podporné dokumenty sa doručia navrhovateľovi v súlade s článkom 13.

Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia. Navrhovateľ je povinný odpovedať na akúkoľvek protipohľadávku do 30 dní odo dňa jej doručenia.

Podľa čl. 7 ods. 1 Nariadenia do 30 dní od doručenia odpovede odporcu alebo navrhovateľa v lehotách ustanovených v článku 5 ods. 3 alebo 6 súd alebo tribunál vydá rozsudok alebo:

- a) v rámci stanovenej lehoty, ktorá nesmie presiahnuť 30 dní, si vyžiada od strán ďalšie podrobnosti týkajúce sa pohľadávky;
- b) vykoná dôkazy v súlade s článkom 9 alebo
- c) predvolá strany na pojednávanie, ktoré sa uskutoční do 30 dní od predvolania.

Podľa čl. 7 ods.3 Nariadenia, ak sa súdu alebo tribunálu nedoručí odpoveď dotknutej strany v lehote ustanovenej v článku 5 ods. 3 alebo 6, súd alebo tribunál vydá rozsudok o pohľadávke alebo protipohľadávke.

Podľa čl. 19 Nariadenia, pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie.

Podľa čl. I, § 5 ods. 1 zák. č. 191/1950 Sb., Zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov vo zmenke zročnej na videnie alebo na určitý čas po videní môže vystaviteľ ustanoviť zúrokovanie zmenkovej sumy. V inej zmenke platí táto doložka za nenapísanú.

Podľa ods. 2 cit. ust. úrokovú mieru treba udať vo zmenke; ak chýba tento údaj, platí úroková doložka za nenapísanú.

Podľa ods. 3 cit. ust. úrok sa počíta od dáta vystavenia zmenky, pokiaľ nie je určený deň iný.

Podľa čl. I, § 10 cit. zák., ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná, vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietat' majiteľovi zmenky, že tieto dojednania neboli dodržané, okrem ak majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne alebo sa pri nadobúdaní zmenky previnil hrubou neobstaranosťou.

Podľa čl. I, § 11 ods.1 cit. zák. každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom).

Podľa čl. I, § 17 cit. zák., kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Podľa čl. I, § 34 ods. 1 cit. zák. je zmenka na videnie zročná pri predložení. Musí byť predložená na platenie do jedného roku od dáta vystavenia. Vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu. Indosanti môžu tieto lehoty skrátiť.

Podľa čl. I, § 48 ods.1 cit. zák. majiteľ môže postihom žiadať:

1. zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokmi, ak boli dojednané;
2. šesťpercentné úroky odo dňa zročnosti;
3. trovy protestu a podaných správ, ako aj ostatné trovy;
4. odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

Podľa čl. I, § 75 cit. zák., vlastná zmenka obsahuje:

1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina spísaná;
2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu;
3. údaj zročnosti;
4. údaj miesta, kde sa má platiť;
5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť;
6. dátum a miesto vystavenia zmenky;
7. podpis vystaviteľa.

Podľa § 495 Občianskeho zákonníka, platnosti záväzku nebráni, ak nie je vyjadrený dôvod, na základe ktorého je dlžník povinný plniť. Veriteľ je však povinný preukázať dôvod záväzku, s výnimkou cenných papierov hromadne vydaných alebo iných cenných papierov, pre ktoré je zákonom ustanovené, že veriteľ túto povinnosť nemá.

Podľa § 120 ods. 1 OSP, účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhnú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že rozhodnutie okresného súdu nie je správne a odvolanie podané žalobcom je dôvodné. Krajský súd konštatuje, že pred súdom prvého stupňa došlo k vadám v postupe podľa Nariadenia a tiež k porušeniu ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, keď okresný súd nepostupoval v súlade s § 120 OSP pri vykonávaní dokazovania.

Krajský súd poukazuje na skutočnosť, že nárok uplatnený žalobcom je nárokom zo zmenky, ktorý žalobca ako zahraničná právnická osoba uplatnil podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa zaviedlo európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „Nariadenie“). Žalobca podal v súlade s Nariadením návrh na tlačivo A a k návrhu pripojil originál zmenky, ktorej zaplatenie je predmetom konania. Žalobca v tlačive A spôsobom popísal uplatnený nárok ako nárok na zaplatenie zmenkovej sumy, zmenkového úroku 0,25 % denne, úroku 6 % ročne a zmenkovej odmeny spolu s náhradou trov konania, pričom uviedol, že zmenku nadobudol ako indosatár, opísal zmenku vystavenú žalovaným s tým, že indosant predložil zmenku k zaplateniu a žalovaný na zmenku nič nezaplatil. Odvolací súd je toho názoru, že žalobca bol povinný v návrhu - Tlačivo A, oddiel 7 vyplniť len tie údaje, ktoré mu ukladá Nariadenie, a to údaje o požadovanom peňažnom nároku, nákladoch konania a úroku a v oddieli 8 uviesť odôvodnenie nároku a označiť dôkazné prostriedky na jeho preukázanie.

Okresný súd žiadosťou o doplnenie alebo opravu tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky v zmysle Nariadenia (Tlačivo B) vyzýval žalobcu, aby uviedol na základe akých skutočností bola zmenka vystavená na uvedenú sumu, na základe akého právneho titulu a z akých skutkových okolností vznikol záväzok, ktorý bol zabezpečený zmenkou, vyzval žalobcu špecifikovať zmenkovú istinu s uvedením jej položiek, s uvedením ich výšky, dátumu a dôvodu vzniku, odôvodniť počiatok uplatneného 6% ročného úroku a predložiť príslušné listinné dôkazy. Z návrhu podaného žalobcom je však podľa krajského súdu nepochybné, že žalobca uplatnil nárok výlučne na základe predloženej zmenky vystavenej žalovaným. Zmenka je pritom cenným papierom vydaným v zákonom stanovenej forme, ktorým sa zmenkový dlžník zaväzuje majiteľovi zmenky zaplatiť v mieste a čase uvedenom v zmenke čiastku v nej určenú. Ide o záväzok, ktorý je priamy, bezpodmienečný, nesporný a abstraktný. Abstraktnosť záväzku zo zmenky má ten dôsledok, že zákon neviaže vznik zmenkových nárokov na žiadne iné okolnosti, než na splnenie formalít, ktoré predpisuje. Jedná sa teda o záväzok platobný, ktorý nie je viazaný na iné vzťahy a ani na hospodárske dôvody vzniku zmenky. S abstraktnosťou zmenkového záväzku počítajú priamo citované ust. § 495 Občianskeho zákonníka. Ďalším charakteristickým znakom záväzku vyplývajúceho zo zmenky je jeho nespornosť. Táto je daná tým, že majiteľ zmenky nemusí pri predkladaní zmenky na zaplatenie ani neskôr pri jej vymáhaní preukazovať nič iné len to, že je vlastníkom zmenky. Nemá dôkaznú povinnosť preukazovať, že mu povinný zo zmenky skutočne dlží zmenkovú sumu. Zmenka samotná, pokiaľ je platná, je dostatočným dôvodom pre vznik nároku na čiastku v nej uvedenú a je výlučne na dlžníkovi zo zmenky, aby tento v rámci prípadného súdneho konania vzniesol svoje námietky a tieto v súdnom konaní aj preukázal. Zmenkový záväzok je tiež záväzkom samostatným, ktorý existuje nezávisle na hospodárskom dôvode jeho vzniku. Zmenkový záväzok nemá pôvod v predchádzajúcich kauzálnych pohľadávkach, tie len vytvárajú potrebu založenia zmenkových záväzkov. V prípade vystavenia zabezpečovacej zmenky potom existujú vedľa seba dva záväzky, záväzok pôvodný a popri ňom záväzok zmenkový. Účelom zabezpečovacej zmenky je, aby v prípade omeškania s plnením záväzku všeobecno-právnej povahy bolo zabezpečené plnenie práve zo zmenky; avšak aj záväzok z takejto zabezpečovacej zmenky má povahu abstraktnú a nespornú.

V zmysle uvedených záverov potom krajský súd konštatuje, že zo strany okresného súdu nebol daný dôvod, aby okresný súd žalobcu dodatočne vyzýval na doplnenie jeho tvrdení o právny dôvod záväzku, ktorý viedol k vystaveniu zmenky, ani na preukázanie spôsobu výpočtu a položiek, z ktorých pozostáva uplatnená zmenková suma. Na riadne uplatnenie nároku na zaplatenie zmenkovej pohľadávky s

príslušenstvom žalobcovi postačuje predloženie zmenky a opis rozhodujúcich skutočností, ktorý žalobca podal v čl. 8. návrhu na uplatnenie pohľadávky. Nepredloženie okresným súdom požadovaných dôkazov ani poskytnutie okresným súdom požadovaných informácií tak nemôže byť dôvodom na zamietnutie návrhu v celosti zo strany okresného súdu. Pre posúdenie uplatneného nároku žalobcu nie je relevantné to, že žalobca ako majiteľ zmenky nepreukázal skutočnosti týkajúce sa vystavenia zmenky a ani okolnosti ohľadom kauzálnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorej účastníkom mal byť žalovaný v postavení dlžníka. Odvolací súd je toho názoru, že pre postup okresného súdu, ktorý tlačivom B vyzýval žalobcu na doplnenie skutočností a predloženie ďalších dôkazov ohľadom uplatneného nároku, nebol daný žiadny Nariadením stanovený dôvod. Žalobca presne určil nárok ako nárok zmenkový, ktorý riadne doložil originálom zmenky, čo na jeho preukázanie postačuje. Okresný súd tak nebol oprávnený vyzývať žalobcu na predloženie iných dôkazov, dokumentov a ani na uvedenie doplňujúcich informácií z dôvodu preukazovania existencie základného spotrebiteľského vzťahu, ktorý mal vzniknúť medzi pôvodným majiteľom zmenky a žalovaným, nakoľko takéto dôkazy nie sú pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku relevantné. Posúdenie takýchto okolností by bolo relevantné výlučne v prípade, ak by žalovaný ako dlžník vzniesol v rámci súdneho konania námietky voči uplatnenému zmenkovému nároku. Ak na takúto výzvu žalobca požadované skutočnosti a dôkazy nedoplnil, nemôže byť táto okolnosť dôvodom pre to, aby okresný súd návrh žalobcu podaný v súlade s Nariadením zamietol pre nesplnenie tejto výzvy, nakoľko doteraz poskytnuté informácie uvedené v návrhu žalobcu a ním pripojené dôkazy umožňujú postup súdu podľa čl. 5 ods. 2 až 5, čl. 7 a čl. 9 Nariadenia. Ak okresný súd z dôvodu nedoplnenia tlačiva žalobcom v takomto prípade uplatnený návrh žalobcu zamietol, v rozpore s Nariadením odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom a porušil jeho právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a tiež právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Krajský súd uvádza, že okresný súd mal postupovať podľa Nariadenia a zaslať žalovanému tlačivo C na odpoveď a následne, s prihliadnutím na skutočnosť, či žalovaný na uplatnený nárok žalobcu v Nariadením stanovenej lehote odpovie alebo nie, určiť ďalší procesný postup. Vykonávať dokazovanie je možné len v súlade s Nariadením, pričom čl. 7 ods. 3 Nariadenia stanovuje koncentračnú zásadu, ktorá má ten dôsledok, že v prípade pasivity žalovanej strany, ktorá napriek riadnemu doručeniu návrhu nedoručí v Nariadením stanovenej lehote súdu odpoveď, musí súd rozhodnúť len na základe dôkazov predložených žalobcom, a teda nevykonáva dokazovanie uvedené v čl. 7 ods. 1 Nariadenia. Tento záver vyplýva z prvej vety čl. 7 ods. 1 Nariadenia, ktorý podmieňuje vykonávanie uvedených dôkazov dorúčením odpovede žalovanej strany. Vykonávanie dôkazov pritom upravuje čl. 9 Nariadenia tak, že súd je povinný určiť spôsob a rozsah vykonania dôkazov potrebných na rozhodnutie, a to podľa pravidiel, ktoré sa vzťahujú na prípustnosť dôkazov. Žiaden z účastníkov nenavrhol vo veci vykonať takéto dokazovanie a okresný súd takéto dokazovanie vykonal bez toho, aby zo strany žalovaného boli vznesené akékoľvek námietky, ktoré by mohli takéto postup okresného súdu primárne odôvodniť.

V tomto prípade podľa názoru krajského súdu neboli naplnené ani predpoklady pre vykonanie dôkazov nad rámec dôkazných návrhov účastníkov konania podľa § 120 ods. 1 OSP. Žalobca v danom prípade v tlačive A uplatnil práva zo zmenky a uviedol, že nie je pôvodným majiteľom zmenky, ale je indosatárom. Vo vzťahu k týmto dostatočným tvrdeniam žalobcu nebolo potrebné vykonávať ďalšie dokazovanie, s výnimkou oboznámenia sa s predloženou zmenkou. Dokazovanie okresným súdom nebolo vykonávané ani vo vzťahu k tvrdeniam žalovaného, nakoľko žalovanému okresný súd ani nedal možnosť k uplatnenému nároku žalobcu sa vyjadriť. Okresný súd napriek tomu vykonával dokazovanie úverovou zmluvou a ďalšími listinami získanými z exekučného spisu, ktoré pre rozhodnutie o uplatnenom nároku na zaplatenie zmenkovej sumy s príslušenstvom neboli nevyhnutné, nakoľko na posúdenie a rozhodnutie o uplatnenom nároku, vzhľadom na jeho charakter, postačovala samotná v origináli predložená zmenka.

Krajský súd s poukazom na závery vyjadrené v Náleze Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 499/2012, a to predovšetkým na tie závery, ktoré je potrebné v praxi všeobecných súdov prijať ako všeobecne uplatniteľné, pokiaľ ide o zaujatie stanoviska ku kontradiktórnosti súdneho procesu, k pojmu dokazovanie, k pojmu súdna (právna) vec a prejednanie veci v prítomnosti účastníka konania, dospel k názoru, že okresný súd znemožnil žalobcovi uplatniť jeho práva zo zmenky. Účelom tohto práva účastníka konania je vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a tým ovplyvniť skutkové zistenia, na ktorých súd zakladá svoje rozhodnutie, keďže skutkové zistenia sú to, čo je účastníkovi nepochybne známejšie ako súdu. Aktivita účastníka pri využívaní tohto práva je v podstatnej miere závislá práve od miery presvedčivosti vykonaných dôkazov, skutkových zistení, ktorých vyvodenie z nich možno

očakávať, a miery presvedčenia súdu o vplyve týchto zistení na unesenie dôkazného bremena daného účastníka. Okresný súd dospel z listinných dôkazov, ktoré vykonal bez návrhu účastníka konania, k inému skutkovému stavu, na ktorom založil svoj právny záver o nedôvodnosti pohľadávky žalobcu. Rozsudok okresného súdu vydaný na základe skutkového stavu zisteného z dôkazov, o ktorých vykonávaní účastníci konania nemali žiadnu informáciu, nepochybne vykazuje pre žalobcu znaky prekvapivého rozhodnutia. Okresný súd dospel z vykonaných dôkazov k takému skutkovému základu pre súdne rozhodnutie, o ktorom účastníci konania nemali vedomosť. Žalobca vo vzťahu k týmto zisteniam okresného súdu nemohol splniť svoju povinnosť tvrdenia a ani dôkaznú povinnosť a nemal možnosť reagovať na posúdenie nároku, ktorý žalobca uplatnil zo zmenky, okresným súdom ako nároku vyplývajúceho zo spotrebiteľského vzťahu založeného zmluvou o úvere.

Krajský súd sa nestotožnil ani s postupom okresného súdu, ktorý z (ex offo) pripojeného exekučného spisu bez ďalšieho konštatoval, že zmenka bola vystavená na zabezpečenie spotrebiteľského úveru a vo veci aplikoval spotrebiteľské právo, pričom žalovaný ani nemal možnosť voči uplatnenému nároku žalobcu vzniesť námietky. Žalobca v konaní uplatnil záväzok žalovaného zaplatiť sumu, ktorú do zmenky doplnil pôvodný majiteľ zmenky, avšak okresný súd napriek tomu posudzoval žalobcom uplatnený nárok ako zmluvný záväzok vzniknutý zo spotrebiteľskej zmluvy a nie ako nárok zo zmenky. Je potrebné zdôrazniť, že predmetom žalobcom uplatneného nároku nie je nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, ale nárok zo zmenky, ktorá indosáciou stratila charakter zabezpečovacej zmenky a nadobudla charakter zmenky na platenie. Posudzovanie základného vzťahu by malo význam len vtedy, keby žalovaný vzniesol voči majiteľovi námietky, že k indosácii došlo na jeho škodu alebo ak by podal relevantné kauzálne námietky týkajúce sa úverovej zmluvy, prípadne zmenky, čo by však v konaní musel zároveň preukázať.

Krajský súd nesúhlasí ani s právnym posúdením, ktoré okresný súd vykonal vo vzťahu k § 4 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. V tejto súvislosti krajský súd považuje za potrebné toto ustanovenie citovať.

Podľa § 4 ods.6 zák.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (v znení platnom ku dňu vystavenia zmenky žalovaným 18.12.2009), v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Podľa ods. 7 cit. ust. veriteľ zodpovedá za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením odseku 6 veriteľom.

V zmysle citovaného § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. mohol veriteľ prijať od dlžníka zmenku na zabezpečenie svojho nároku zo spotrebiteľského úveru, len ak sa jednalo o zmenku zabezpečovaciu a zmenková suma bola maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške max. 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Skutočnosť, že v danom prípade zmenková suma vyplnená do zmenky túto maximálnu zmenkovú sumu podľa ust. § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. presahovala, mohla mať, podľa názoru krajského súdu, za následok len vznik práva na náhradu škody, avšak nemohla spôsobiť neplatnosť zmenky a ani neplatnosť dohody o vyplnení zmenky. Samotný zákon č. 258/2001 Z.z. totiž porušenie ust. § 4 ods. 6 nesakcionoval úplnú neplatnosťou zmenky, či neplatnosťou dohody o jej vyplnení, ale vznikom zodpovednosti veriteľa za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením povinnosti podľa ods. 6 veriteľom. V dôsledku porušenia tohto zákonom ustanoveného obmedzenia tak prípadne mohol žalovanému vzniknúť výlučne nárok na náhradu škody voči pôvodného veriteľovi, teda voči spoločnosti pohotovosť, s.r.o., ktorá zmenku vystavenú v rozpore s týmto ustanovením od žalovaného ako dlžníka prijala. pohotovosť, s.r.o. však nie je účastníkom tohto konania a v dôsledku porušenia tejto zákonnej povinnosti nemohol vzniknúť žiaden nárok žalovanému ako dlžníkovi voči žalobcovi, ktorý nie je veriteľom z pôvodného úverového vzťahu.

Z vyššie uvedených dôvodov dospel krajský súd k záveru, že rozhodnutie okresného súdu je potrebné podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) OSP zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

Bude úlohou okresného súdu v ďalšom konaní postupovať v zmysle návrhu žalobcu, ktorý si podľa Nariadenia uplatnil ako indosatár právo na zaplatenie zmenky vystavenej žalovaným, pričom žalobca podľa doterajšieho stavu v konaní nie je povinný preukazovať existenciu žiadneho záväzkovo-právneho vzťahu a ani ďalšie skutočnosti, na základe ktorých okresný súd doteraz dospel k záveru o nedôvodnosti uplatneného nároku. Žalobca ako nadobúdateľ zmenky, ktorý nie je právnym nástupcom pôvodného majiteľa, nemá povinnosť preukazovať okolnosti týkajúce sa vzťahu medzi pôvodným majiteľom zmenky a žalovaným. Okresný súd bude postupovať v súlade s čl. 5 a nasl. Nariadenia, doručí žalovanému Tlačivo C na odpoveď a v závislosti od toho, či žalovaný využije svoje právo na odpoveď alebo nie, určí okresný súd ďalší postup v konaní, len ak žalovaný v odpovedi uplatní voči nároku žalobcu námietky, okresný súd tieto námietky vyhodnotí a v prípade potreby vykoná dokazovanie v súlade s Nariadením. Ak žalovaný v Nariadením stanovenej lehote voči uplatnenému nároku žalobcu neuplatní žiadne námietky, nie je okresný súd bez námietok oprávnený ex offio skúmať a vykonávať dokazovanie ohľadom záväzkovo-právneho vzťahu, aj keď by tento záväzkovo-právny vzťah mohol byť vzťahom spotrebiteľským. Keďže predmetom konania je výlučne nárok uplatnený žalobcom zo zmenky, bude okresný súd tento nárok primárne posudzovať podľa zákona zmenkového a šekového, pričom bude vychádzať z právneho názoru krajského súdu v tom smere, že žalobcom predložená zmenka je platnou zmenkou spĺňajúcou všetky zákonom zmenkovým a šekovým vyžadované náležitosti. Pokiaľ v rámci nového konania nedôjde ku kvalitatívne odlišnej zásadnej zmene skutkového a právneho stavu veci, bude okresný súd vychádzať z uvedených záverov krajského súdu.

Pri prieskumnej činnosti neušlo pozornosti krajského súdu, že v rozpore s ust. §-u 157 ods. 1 OSP absentuje v záhlaví odvolaním napadnutého rozsudku meno a priezvisko sudcu, ktorý vo veci rozhodol.

Podľa ust. § 226 O.s.p., ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Podľa ust. § 224 ods. 3 O.s.p., ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci.

Toto rozhodnutie bolo odvolacím súdom prijaté v senáte hlasovaním pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e** je prípustné.